

Kulturarv Vikingstad

fortsätter på Internet - <http://kulturarv-vikingstad.com>

Medlemstidning för Vikingstads Hembygdsförening

Nr 4 2003

Ordföranden har ordet:

Det har börjat dra ihop sig till en sammanfattning av vad vi har åstadkommit i hembygdsföreningen under året samt att skåda lite in i framtiden för att se vad vi kan tänkas ta oss för nästa år.

Hembygdsföreningarnas bilder

Förutom det som har redovisats i tidigare nummer av Kulturarv Vikingstad har nu undertecknad och Dan Malmsten från Kulturarv Östergötland förevisat vårt arbete för Sveriges Hembygdsförbunds förtroenderåd vid deras årliga sammankomst som i år var förlagd till Mjölby stadshotell. Det var ett drygt 50-tal deltagare från hela Sverige som lyssnade till vårt föredrag och som vi uppfattade det hela så rönt vårt arbete mycket intresse. Vi märkte det framförallt på alla frågor efteråt som blev så många att ordföranden för Sveriges Hembygdsförbund, Göran Furuland, blev tvungen att avbryta frågandet för att hålla tidsschemat. Dessa bilder kan numera beskådas via en Internetuppkopplad dator. En länk till bilddatabasen finns givetvis från vår egen hemsida <http://kulturarv-vikingstad.com>.

Byggnation på Hembygdsgården

De av er som besökt hembygdsgården under hösten har kunnat konstatera att den ombyggnad av östra flygeln som omnämndes i nr 6 2002 nu är färdig. Avsikten med ombyggnaden har varit att skapa mer utrymme att förvara våra samlingar på. Genom att sprida ut de saker som vi har kommer det att bli lättare att se föremålen.

Östen Allerts efterlämnade dokument

Sedan lång tid tillbaka träffas Owe, Kerstin och Ingrid regelbundet i "Gröna Villan" för att bringa ordning

i Östen Allerts efterlämnade dokument. Östen var flitig vid skrivmaskinen och skrev bl.a. sina memoarer och många dikter. De av er som besökte gudstjänsten i missionskyrkan den 5 oktober kunde höra Ingrid läsa två dikter av Östen Allert som har kommit fram under detta arbete.

Ny bok av Hans Slycke

Vår flitige medlem Hans Slycke har återigen skrivit en bok som han erbjuder alla medlemmar i hembygdsföreningen att köpa till självkostnadspris. Boken heter "Det var en gång" och är ett antal sonetter tillägnade den svenske bonden och hans hustru. Beställningar skickas direkt till Hans Slycke under adress: Såningsvägen 23, 175 52 JÄRFÄLLA. Det går även bra att ringa: 08-580 111 28.

Priset är 61 kr inkl porto.

Bevara den Svenska Socknen

Sveriges Hembygdsförbund har i samarbete med Sveriges släktforskarer framställt ett antal vykort som kan skickas till Kulturdepartementet, Finansdepartementet och Riksskatteverket där vi kräver att den svenska socken återinförs som indelningsgrund för folkbokföring, fastighetsbildning och kartografi mm. Vill du hjälpa till med detta kontakta undertecknad eller Rolf Eriksson så kan du få vykort.

Samverkan i Vikingstad (SiV)

SiV:s kontakter med Linköpings kommun har nu lett fram till att den önskade anslagstavlan i Vikingstads centrum håller på att bli verklighet. Den kommer att placeras där trafikiosken var placerad. Varje förening kommer att få en egen avdelning för affischering. Läs på den för att hålla er informerade om kommande aktiviteter i hembygdsföreningen. Vår egen anslagstavla på hembygdsgår-

den kommer då att få mindre betydelse för informationsspridandet.

Vid ett möte i missionskyrkan mellan SiV och representanter från Linköpings kommun, bl.a. kommunalrådet Gösta Gustavsson informerades vi om att en förstudie till nybyggnation i Vikingstad har inletts. Tre platser är i detta första skede föremål för undersökning. Det är gårdet mellan Valhall och den sk. tvärsöversvägen, Kalvhagen bakom Storgagsgatan och ett område norr om Lövskogsvägen. Kommunens representanter poängterade att detta endast är en förstudie för att undersöka om det är en lämplig plats att bygga på och att än så länge är inga som helst beslut tagna i frågan. När det finns konkreta planer att ta ställning till kommer kommunen att kalla till informationsmöte vilket tidigast kan ske någon gång under nästa år.

Januarikonferensen

Januarikonferensen år 2004 blir den 31 januari kl 0900. Plats som vanligt Wallenbergssalen på Läns museet. Alla är hjärtligt välkomna. Undertecknad och Dan Malmsten kommer då att hålla ungefär samma föredrag som omnämndes tidigare.

Redaktör

Ordföranden efterlyser återigen en redaktör för denna tidskrift. Då vi har fått signaler som säger att den är uppskattad tycker vi att det vore tråkigt om den måste läggas ner. Kan du bidra med något så kontakta undertecknad.

Ett resultat om vi inte får någon redaktör kan bli att endast medlemmar med Internet kommer att kunna få ett nedbantat informationsblad via mail när tillfälle gives. I dagsläget är dock inga beslut tagna.

Kent Sigedal

Sköldstad säteri sett från luften ca 1945—1950

Sköldstad säteri

Utdrag ur Sköldstads säteris ägarlängd:

1327 Sköldstad är här omnämnt som Skiölstada. Marsken Evengisle Näskonung bytte jord till Lars Jons-son å Ture Jönssons vägnar.

1406 Gärtrud Lagesdotter (tre bjälkar) avstod till nunneklostret i Skänninge 3 attungar jord i Anunstadum och 2 attungar i Skylstadum för att fullfölja sin avlidne mans, Riddaren Gustav Matssons testamente.

1500 Sköldstad (här stavat Skulsta) lydde på 1500-talet under Halleby (Skärkind). Som ägare nämns år 1562 och även på 1580-talet Per Persson skrivare.

1661 För att betala en skuld tvingades Erik Hermansson Årrhane att sälja gården 1661 till Biskop Samuel Enander. Han betalade 1000 riksdaler och 206 lod förgyllt silver och blev ägare 1662. Biskopens många intressen gjorde att han personligen inte ägnade Sköldstad något större

intresse. Egendomen som saknade underlydande inom hemsocknen, befanns vid jordransakningen 1684 "endast nödortfigt bebyggd" men brukades med biskopens familj och släktingar.

1700 År 1700 står Landshövding Peter von Danckwart som ägare. Han äger också Slycke Södergård och Normstorp i Slaka. Han behöll dispositionen för barnens räkning ännu 1720.

1732 Sedan Peter von Danckwarts död 1732 ärvs Sköldstad av hans ättlingar inom familjen von Flygarell och von Lingen. Båda gårdarna gick först i arv till dottern Christina Margareta Danckwart (16xx - 1737) gift med hovintendenten Anders von Flygarell (död 1734)

1794 Östra flygeln på Sköldstad byggs

1820 Fänriken Fredrik Reinhold von Lingen (1800 - 1867) tar över Sköldstad efter sin far Herman von Lingen. Han var sjuklig och orkade därför inte själv sköta gården. Löjtnanten Axel Fritiof Abelin arrenderade Sköldstad 1854 - 1869. Her-

man von Lingen sålde år 1837 Slycke Södergård till bonden Eric Samuelsson. Vid Laga skifte år 1844 i Bankebergs by står Baron von Lingen som ägare till Bankebergs Gästgivaregård. Han bygger

Baron Fredrik Reinhold von Lingen (1800—1867 ägde Sköldstad säteri och även Bankebergs Gästgiveri)

Huvudbyggnaden på Sköldstad brann lördagen den 9 april 1921 och byggdes sedan aldrig upp igen.

ny Gästgivaregård på södra sidan om landsvägen (riksettan) där Backgården låg.

1869 Kapten Gustaf Ad Lagerfelt (död 1884 på Röby) köper Sköldstad på auktion efter Baron Fredrik Reinhold von Lingen. Vid denna tid hörde även ½ mantal Boo till Sköldstad. Som arrendator står Axel Frithioff Abelin som dock flyttar 1869-04-01

1871 - 1875 I denna husförhörslängd tillhör utjorden Klovsten, Sköldstad. Som brukare står Johannes Jonsson (född 1822) och inflyttad 1870

1871 - 1884 Sköldstad brukas av Friherre Carl Henrik Lagerfelt gift med Vilhelmina Funk. De har fyra barn.

1884 - 1890 Sköldstad ägs och brukas av Nils Andersson, Tillorp (1825 - 1895) Utjorden Klovsten säljs till arrendatorn Johannes Jonsson.

1886 - 1891 På Sköldstad bor Oskar Vallentin (född 1843 i Göteborg) med hustru Beda. Barn Hedvig (född 1880) och Hugo Mauritz (född 1888-10-04). Hugo Vallentin blev så småningom professor i Uppsala och besökte vid ett tillfälle 1953 Sköldstad varifrån det finns

ett fotografi.

1890 Johannes Walur Petersén från Danmark. J.W Petersén inköper på offentlig auktion 1893-09-26 även Bankebergs Gästgivaregård.

1921 Huvudbyggnaden antänds av ett åsknedslag, brinner ner till grunden och byggs inte upp igen.

1975 Grannfastigheten Åsarps Säteri inköps efter Elin och Hulda Boqvists dödsbo och läggs samman med Sköldstad Säteri. Be-teckning efter sammanslagningen Sköldstad 1:3.

En mer komplett ägarlängd finns i föreningens arkiv.

Skrock från Sköldstad skog

I Anton Ridderstads "Östergötlands beskrivning" del II:2 tryckt 1918 finns på sidan 857 följande angående Sköldstad.

I närheten av allén å en på 1860-talet upplöjd åker finnes en bautasten av svart gråblå gråsten. Den säges ha blivit hitflyttad till minne,

enligt några av ett hemligt besök här av de landsflyktige Klas Fredrik Horn eller enligt andra till minne av ovannämnde general Horns hemkomst från 1789 års krig, men måhända snarare från 1789 års riksdag, där han tillika med andra adelsmän varit fängslad, och skall han där emottagits av sin fru, omgiven av godsets folk, under fröjd och välgångsönskingar. Så länge egendomen var inom denna familj, firades på samma ställe minnet av denna dag under lek och dans.

I Sköldstad skog ävensom i omgivningarna finnes vackra lager av granit, liggande i bestämda avlagringar och av betydlig utsträckning. Då man bultar på dessa berg, höres ett dånande ljud från de mellan berglagren varande mellanrum. Detta har givit anledning till folketron, att trollen här ha sina festsalar, varför ännu i senare tid omkringboende ej nattetid våga beträda dessa berg utan att förut ha vändt sin rock avig och härigenom gjort sig oigenkännlig för underjordens makter!